

عنوان

تمرین دوم درس یادگیری ماشین (شبکه عصبی)

دانشجو

امیرحسین جراره - ۴۰۰۶۱۶۰۰۴

استاد درس

دکتر عبدی هجراندوست

الف) بخش تئوری

سوال ۱: در شبکه های عصبی مفهومی تحت عنوان توابع فعال ساز وجود دارند. ابتدا به صورت کامل توضیح دهید که توابع فعال ساز چیست و دلیل استفاده از آنها چیست و همچنین مکانیزم فعالیت این توابع را توضیح داده و انواع توابع فعال ساز را نام برده و به اختصار توضیح دهید.

در تابع فعالسازی (Activation Function) تابعی است که ابتدا مقادیر ورودی گره با یکدیگر ترکیب می شوند تا خروجی حاصل به تابع فعالسازی شبکه های عصبی منتقل شود. به عبارتی، مقادیر حاصل از ضرب وزن ها با ویژگی های ورودی با یکدیگر جمع می شوند و مقدار حاصل به تابع فعالسازی منتقل می شود. نقش تابع فعالسازی در شبکه های عصبی این است که با استفاده از مقادیر ورودی گره، مقداری در خروجی تولید کند. به بیان جزئی تر، تابع فعالسازی مقدار مجموع ورودی وزن دار گره را به مقادیری بین ۰ تا ۱ یا ۱- تا ۱ (بسته به تابع فعالسازی) نگاشت می کند. سپس، این تابع، مقدار نهایی خود را به لایه بعد منتقل می کند. به همین دلیل، به این تابع، تابع انتقال نیز گفته می شود. توابع فعالسازی در شبکه های عصبی را می توان به سه دسته کلی تقسیم بندی کرد که در زیر فهرست شده اند:

- تابع پله دودویی: تابع پله دودویی حد آستانه ای را در نظر می گیرد که براساس آن تصمیم بگیرد آیا گره باید فعال باشد یا ورودی گره برای شبکه اهمیت ندارد. به عبارتی، ورودی این تابع فعالسازی با مقدار حد آستانه مقایسه می شود.
- تابع فعالسازی خطی: این تابع، بر روی مجموع وزن دار ورودی، محاسبات انجام نمی دهد و این مقدار را بدون هیچ تغییری به لایه بعد منتقل می کند.
- تابع فعالسازی غیرخطی: این نوع توابع بیشترین استفاده را در شبکه های عصبی دارند. تعمیم پذیری و تطبیق پذیری مدل با انواع مختلف داده با استفاده از توابع فعالسازی غیرخطی آسان می شود.

توابع فعالسازی غیرخطی در شبکه های عصبی را می توان به چندین نوع تقسیم کرد

- تابع لوجستیک یا سیگموئید

- تابع ReLU

• تابع SoftMax

سوال ۲: در شبکه عصبی سه مفهوم بهینه ساز ، تابع هزینه (lost and cost func) و ابر پارامتر ها را توضیح دهید.

بهینه سازها روش هایی هستند که برای به حداقل رساندن یک تابع loss یا به حداکثر رساندن می شوند. توابع ریاضی هستند که به پارامترهای قابل یادگیری مدل مانند وزن و تعصب وابسته هستند. آن ها به دانستن نحوه تغییر وزن و نرخ یادگیری شبکه عصبی برای کاهش loss کمک می کنند.

Loss function تابعی با معیار اختلاف بین خروجی و تخمین می باشد. Cost function معیاری از مجموع loss ها برای همه ی داده هاست.

ابریارمترها پارمتر های آزاد سیستم هستند که می توانند در سیستم تنظیم شوند و روند یادگیری مدل را کنترل کنند. برای مثال تعداد نوروں ها و لایه ها پارمتر آزاد در شبکه عصبی عمیق هستند.

سوال ۳: الگوریتم های یادگیری را نام برده و توضیح دهید و معایب و محدودیتهای هر کدام را بیان کنید .

الگوریتم های یادگیری به ۳ دسته عمده تقسیم می شوند.

۱. یادگیری با نظارت^۱

۲. یادگیری بدون نظارت^۲

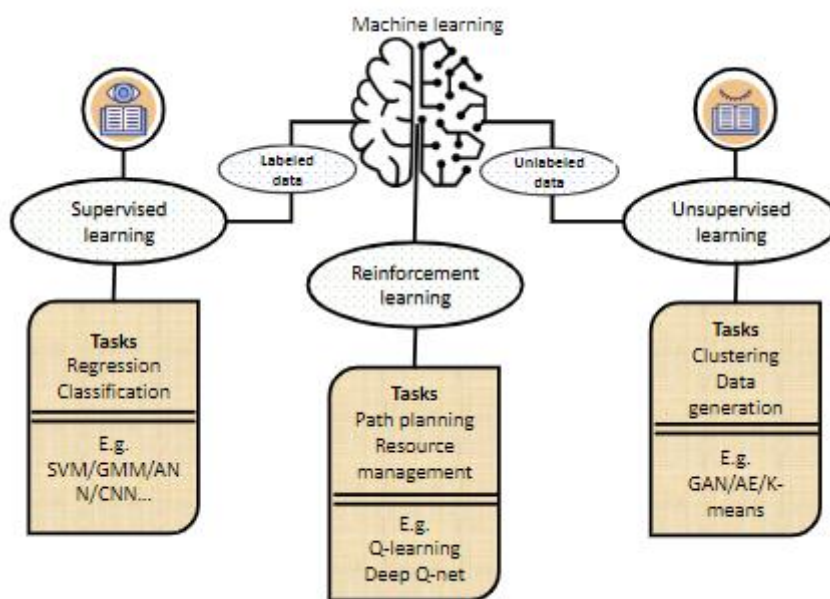
۳. یادگیری تقویتی^۳

---

^۱ Supervised Learning

^۲ Unsupervised Learning

^۳ Reinforcement Learning

شکل (۱-۱) نمایی سراسری از یادگیری ماشین

در یادگیری نظارت شده، داده‌های ارائه شده برچسب‌گذاری می‌شوند، به عبارت دیگر، ما برای هر ورودی داده، ارزش پایه را ارائه می‌کنیم تا الگوریتم از این مقادیر برای یادگیری نحوه تصمیم‌گیری برای ورودی بدون برچسب جدید استفاده کند. به عنوان مثال، پیش‌بینی قیمت پهباد از روی ویژگی‌های آن در این مثال، شما باید مجموعه‌ای از داده‌های آموزشی را برای الگوریتم ارائه دهید که حاوی هر ویژگی پهباد و برچسب مرتبط با آن (قیمت) باشد. مجموعه داده معمولاً به یک مجموعه آموزشی و یک مجموعه آزمایشی تقسیم می‌شود. مجموعه آموزشی برای یادگیری رابطه بین ورودی و خروجی و مجموعه تست برای اعتبارسنجی مدل با اندازه‌گیری دقت آن استفاده می‌شود. مشکلات نظارت شده اغلب به دو دسته مشکلات رگرسیونی یا طبقه بندی تقسیم می‌شوند. مشکلات رگرسیون مقادیر خروجی مستمری را فراهم می‌کند (مثلاً پیش‌بینی قیمت). با این حال، مشکلات طبقه بندی مقادیر گسسته‌ای را ارائه می‌دهد که نشان می‌دهد ورودی به کدام کلاس تعلق دارد (مثلاً طبقه بندی بیماری سرطان خوش خیم یا بدخیم). در ادامه، شناخته شده ترین الگوریتم های یادگیری ماشین را برای یادگیری تحت نظارت و بدون نظارت ارائه شده است. برخی از الگوریتم های نظارت شده و معماری های شبکه عصبی عبارتند از:

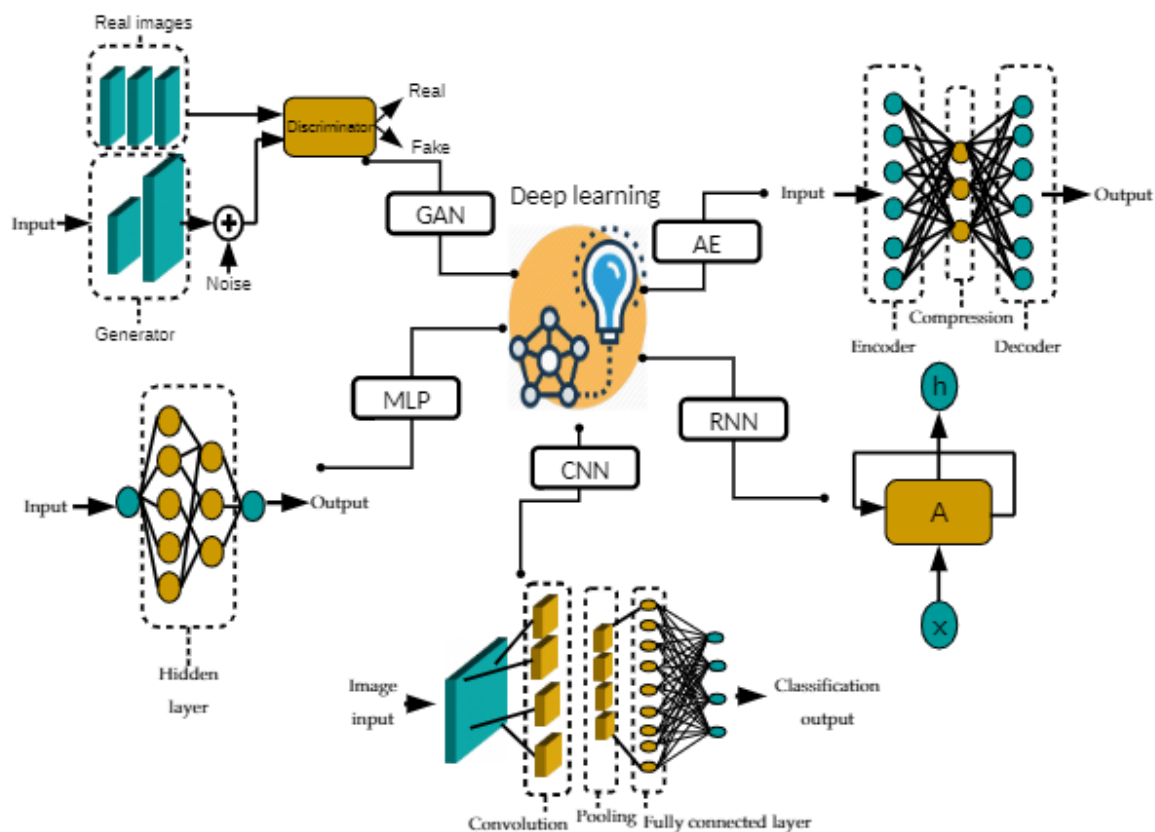
۱) الگوریتم های ترکیبی طبقه بندی و رگرسیون چندین الگوریتم نظارت شده وجود دارد که می توان از آنها برای طبقه بندی یا رگرسیون استفاده کرد. برای مثال ماشین بردار پشتیبان (SVM) می تواند هر دو

کار را انجام دهد، درخت‌های تصمیم نیز می‌توانند بسته به مورد استفاده برای حل رگرسیون یا طبقه‌بندی فرموله شوند.

۲) الگوریتم‌های رگرسیون الگوریتم‌هایی وجود دارند که وظیفه رگرسیون خالص را با پیش‌بینی خروجی مقدار پیوسته انجام می‌دهند. به عنوان مثال، می‌توان به دو الگوریتم کلاسیک در ML اشاره کرد که رگرسیون خطی و رگرسیون لجستیک هستند.

۳) الگوریتم‌های طبقه‌بندی منطقی است که در مورد طبقه‌بندی کننده‌های خالص در ML صحبت شده‌است. اگرچه در برخی منابع ذکر شده است که طبقه‌بندی‌کننده ساده بیز با "مقداری اصلاح" می‌تواند برای رگرسیون استفاده شود، اما آن را به عنوان یک نمونه طبقه‌بندی کننده خالص ارائه شده‌است زیرا در ابتدا برای طبقه‌بندی بر اساس قضیه احتمالی بیز مشتق شده بود. ۴) پرسپترون چند لایه (MLP) برای تقلید از شبکه‌های عصبی بیولوژیکی انسان، ANN‌ها به صورت ریاضی برای ML فرموله شده‌اند. شبکه‌های عصبی مصنوعی با تعدادی گره نیمه متصل ساخته شده‌اند که با پرسپترون‌ها مشخص شده و در لایه‌های مختلف گروه‌بندی می‌شوند. هر پرسپترون مسئول پردازش اطلاعات از ورودی خود و ارائه خروجی است. همانطور که در شکل نشان داده شده است، MLP ساده‌ترین شکل یک ANN است که از یک لایه ورودی، یک یا چند لایه پنهان و یک لایه خروجی تشکیل شده است که در آن یک کار طبقه‌بندی یا رگرسیون انجام می‌شود. ۵) شبکه‌های عصبی کانولوشنال (CNN) نوع دیگری از ANN است که در ابتدا برای وظایف بینایی کامپیوتری طراحی شده است. یک معمولاً یک تصویر را به عنوان ورودی می‌گیرد، وزن‌ها و سوگیری‌های قابل یادگیری را اختصاص می‌دهد که طبق یک الگوریتم خاص به روز می‌شوند. معماری CNN با لایه‌های کانولوشن مشخص می‌شود که ویژگی‌های سطح بالا را از تصویر استخراج می‌کند که بعداً استفاده خواهد شد. جزئیات فنی مانند توابع فعال‌سازی، لایه‌های ادغام و عملیات padding خارج از محدوده این نظرسنجی است. شکل یک معماری معمولی CNN را نشان می‌دهد که در آن استخراج ویژگی در اولین لایه‌های کانولوشن انجام می‌شود و طبقه‌بندی از طریق یک لایه کاملاً متصل انجام می‌شود. ۶) شبکه‌های عصبی مکرر (RNN) هنگامی که داده‌ها ماهیت ترتیبی دارند، RNN‌ها برای حل مشکل انجام می‌شوند. به عنوان مثال، می‌توان به یک سخنرانی متنی، یک ویدیو یا یک ضبط صدا اشاره کرد. RNN‌ها به طور گسترده در پردازش زبان طبیعی (NLP)، در تشخیص گفتار، و برای تولید توصیف تصویر به طور خودکار استفاده می‌شوند. معماری RNN شبیه یک شبکه عصبی معمولی است، فقط حاوی یک حلقه است که به مدل

اجازه می دهد تا نتایج نورو ن های قبلی را به جلو منتقل کند. RNN در ساده ترین شکل خود از یک خروجی حاوی پیش بینی تشکیل شده است که در شکل با h نشان داده شده است و یک حالت پنهان که نشان دهنده حافظه کوتاه مدت سیستم است.

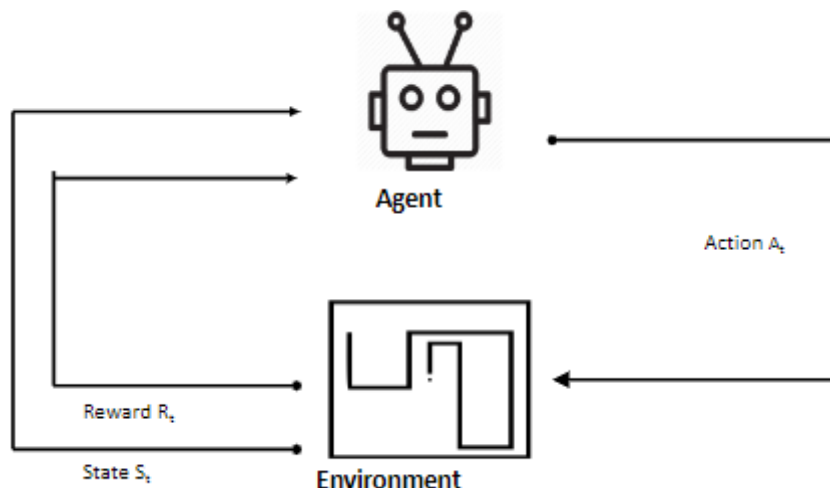
شکل (۱-۲) معماری یادگیری با نظارت

برخلاف یادگیری نظارت شده، یادگیری بدون نظارت از داده های برچسب گذاری شده استفاده نمی کند، در عوض، به دنبال ساختار زیربنایی یا الگوی پنهان در داده ها می گردد و آن را آشکار می کند. برای مثال، خوشه بندی داده ها، کاهش ابعاد داده ها و تولید داده ها به عنوان کارهای معمولی برای یادگیری بدون نظارت در نظر گرفته می شوند. در ادامه، برخی از الگوریتم های کلاسیک بدون نظارت را ارائه می کنیم.

الگوریتم های بدون نظارت و معماری های شبکه عصبی عبارتند از:

K-means یک الگوریتم بسیار محبوب برای خوشه بندی در ML است. تعدادی از clustersKas یک ورودی می گیرد و هر نقطه داده را به نزدیکترین خوشه اختصاص می دهد، در حالی که مرکزها را تا حد امکان کوچک نگه می دارد. (۲) مدل سازی مخلوط گاوسی یا GMM یکی دیگر از الگوریتم های خوشه بندی در ML است، اما برخلاف الگوریتم K-means، GMM یک مدل احتمالی است. همانطور که از نام آن مشخص است، خوشه ها از توزیع گاوسی مشتق شده اند و ارتباط نرم است. به عبارت دیگر، هر نقطه داده احتمال ارتباط با هر مرکز خوشه را دارد، با این حال، در الگوریتم K-mean، ما سیاست تداعی سختی داریم. (۳) رمزگذارهای خودکار نوعی شبکه عصبی است که برای یادگیری نمایش داده ها و در نتیجه رمزگذاری آن استفاده می شود. این تکنیک اغلب برای کاهش ابعاد استفاده می شود. با کمال تعجب، معماری یک AE بسیار ساده است. این شبکه معمولاً توسط یک لایه ورودی و یک لایه پنهان به نام "گلوگاه" تشکیل می شود که یک نمایش دانش فشرده از ورودی اصلی را مجبور می کند. (۴) شبکه های متخاصم مولد GAN معماری های الگوریتمی هستند که از دو شبکه عصبی به منظور تولید نمونه های مصنوعی جدید از داده ها استفاده می کنند که می توانند برای داده های واقعی ارسال شوند. آنها به طور گسترده در تولید تصویر، تولید ویدئو و تولید صدا استفاده می شوند.

مانند حوزه های یادگیری تحت نظارت و بدون نظارت ML، RL نیز حوزه دیگری از ML است که به تصمیم گیری در یک محیط کاملاً تعریف شده اختصاص داده شده است.

شکل (۱-۳) المان های یادگیری تقویتی

الگوریتم های یادگیری مبتنی بر مسئله عبارتند از:

(۱) RL مبتنی بر مدل همانطور که از نامش مشخص است، مسئله RL مبتنی بر مدل از یک مدل به عنوان عنصر ششم برای تقلید رفتار محیط برای عامل استفاده می کند. در نتیجه، عامل قادر به پیش بینی وضعیت و عمل برای زمان می شود. $T+1$ با توجه به وضعیت و عمل در زمان T . در این سطح، یادگیری تحت نظارت می تواند ابزار قدرتمندی برای انجام کار پیش بینی باشد. بنابراین، بر خلاف RL بدون مدل، در RL مبتنی بر مدل، به روز رسانی تابع مقدار بر اساس مدل است و نه بر اساس تجربه.

(۲) RL بدون مدل در مسائل RL بدون مدل، عامل نمی تواند آینده را پیش بینی کند و این تفاوت اصلی با چارچوب RL مبتنی بر مدل است که قبلاً توضیح داده شد. در عوض، اقدامات بر اساس روش به اصطلاح "آزمایش و خطا" است که در آن عامل، برای مثال، می تواند در فضای سیاست جستجو کند، پاداش های مختلف را ارزیابی کند، و در نهایت یک پاداش بهینه را انتخاب کند. یک مثال کلاسیک شناخته شده برای RL بدون مدل، روش یادگیری Q است که در آن مقادیر Q بهینه هر عمل و پاداش را تخمین می زند و اقدامی را که بالاترین مقدار Q را برای وضعیت فعلی دارد انتخاب می کند. به طور خلاصه، تمایز بین مسائل RL مبتنی بر مدل و بدون مدل کار آسانی است. فقط سوال زیر را از خود بپرسید: آیا عامل قادر به پیش بینی وضعیت و عمل بعدی است؟ اگر پاسخ مثبت است، شما با یک RL مبتنی بر مدل سر و کار دارید، در غیر این صورت، به احتمال زیاد مشکل RL بدون مدل است.

(۳) یادگیری تقویت عمیق (DRL) بررسی اجمالی در حالی که RL کلاسیک یک راه حل کارآمد برای بسیاری از انواع مسائل تصمیم گیری گسسته پیشنهاد می کرد، راه حل های واقعی تری را می توان با استفاده از DRL ارائه کرد که کارایی خود را با رسیدن به کنترل سطح فوق انسانی ثابت کرده است. DRL مبتنی بر استفاده از ANN برای ارزیابی مقادیر عمل با استفاده از تجربیات قبلی عامل است. از میان الگوریتم های متعددی که در ادبیات ارائه شده اند.

سوال ۴: مشکل عمده در عمیق کردن شبکه های عصبی چیست؟ نام برده و توضیح دهید.

مشکل عمده عمیق تر کردن شبکه های عصبی افزایش زمان برای آموزش یا سخت افزار پرهزینه تر می باشد.

از مشکلات دیگر با وجود تابع فعالساز نامناسب محو شدگی و انفجار گرادیان می باشد.

سوال ۵: قانون دلتا و تعمیم یافته این قانون را توضیح دهید.

با قاعده Delta که توسط Widrow و Hoff تنظیم شده یکی از رایج ترین قواعد یادگیری است و جزء یادگیری نظارت شده می باشد. این قانون بیان می کند که اصلاح در وزن یک گره برابر با ضرب خطا و ورودی است. فرم ریاضی قانون Delta بصورت زیر بیان می شود :

$$w = h(t - y) \Delta$$

برای یک بردار ورودی معین ، پاسخ صحیح از مقایسه بردار خروجی بدست می آید. اگر اختلاف صفر باشد ، هیچ یادگیری انجام نمی گیرد. در غیر این صورت ، وزن ها تنظیم می شوند تا این اختلاف کاهش یابد. تغییر وزن از u_i به u_j بصورت زیر می باشد :

$$dw_{ij} = r * a_i * e_j$$

که در آن r نرخ یادگیری ، a_i نشان دهنده فعالساز u_i است و e_j اختلاف بین خروجی مورد انتظار و خروجی واقعی u_j است. اگر مجموعه الگو های ورودی ، یک مجموعه مستقل را تشکیل دهند، آنگاه وابستگی های اختیاری را با استفاده از قانون Delta یاد می گیرند.

مشاهده شده است که برای شبکه هایی با توابع فعالساز خطی و فاقد واحد مخفی ، مربع خطا نسبت به وزن در فضای n بعدی یک سهمی گون (Paraboloid) است. از آنجا که ثابت تناسب منفی است ، نمودار چنین تابعی مقعر به سمت بالاست و دارای کمترین مقدار است. راس این سهمی گون نقطه ای است که خطا را کاهش می دهد. بردار وزن متناظر با این نقطه، بردار وزن ایده آل است.

ما می توانیم از قاعده یادگیری Delta با یک واحد خروجی یا چندین واحد خروجی استفاده کنیم.

در حالی که اعمال قاعده Delta فرض می کند که می توان خطا را مستقیماً اندازه گیری کرد. هدف از اعمال قاعده Delta کاهش اختلاف بین خروجی واقعی و مورد انتظار است که برابر با خطا است. عمل انتقال تابع دلتا برای پخش عادلانه وزن ها به سایر نرون ها نیز توسعه تابع دلتا می باشد.

سوال ۶: الگوریتم پروپکیشن چیست، به طور کامل شرح دهید.

انتشار رو به عقب خطاها که به اختصار پس انتشار یا Backpropagation نامیده می‌شود، الگوریتمی برای یادگیری نظارتی شبکه عصبی با استفاده از گرادیان کاهش است. در این روش، برای یک شبکه عصبی مصنوعی و تابع خطای مشخص، گرادیان تابع خطا نسبت به وزن‌های شبکه عصبی محاسبه می‌شود. الگوریتم پس انتشار تعمیمی از قانون دلتا برای پرسپترون‌ها به شبکه‌های عصبی پیشخور چندلایه است. واژه پس‌رو یا رو به عقب (Backward) که بخشی از اصطلاح پس انتشار است، در واقع از این موضوع می‌آید که محاسبه گرادیان به صورت رو به عقب در شبکه انجام می‌شود و گرادیان لایه خروجی وزن‌ها در ابتدا و گرادیان لایه ورودی در آخر انجام می‌شود؛ بدین صورت که از محاسبات مشتق جزئی گرادیان یک لایه برای گرادیان لایه قبلی استفاده می‌شود. این حرکت رو به عقب اطلاعات خطا، منجر به محاسبه کارآمد گرادیان در هر لایه نسبت به حالتی می‌شود که در آن گرادیان لایه‌ها به صورت جداگانه به دست می‌آید.

یکی از مشکلات اساسی آموزش شبکه‌های عصبی پیشخور چندلایه تصمیم‌گیری در مورد چگونگی یادگیری نمایش داخلی مناسب است (یعنی وزن‌ها و بایاس‌های گره‌های لایه پنهان چه باید باشد). برخلاف پرسپترون که از قانون دلتا برای تقریب یک خروجی هدف تعریف شده است، گره‌های لایه پنهان خروجی هدف ندارند، زیرا از آن‌ها به عنوان گام‌های میانی در محاسبه استفاده می‌شود.

از آنجا که گره‌های لایه پنهان خروجی هدف ندارند، نمی‌توان یک تابع خطا را که مخصوص آن گره باشد، تعریف کرد. در عوض، هر تابع خطایی برای آن گره به مقادیر پارامترهای موجود در لایه‌های قبلی (زیرا لایه‌های قبلی، ورودی آن گره را تعیین می‌کنند) و لایه‌های بعدی (زیرا خروجی آن گره بر محاسبه تابع خطای $E(X, \theta)$ تأثیر می‌گذارد) بستگی دارد. این اتصال پارامترها بین لایه‌ها می‌تواند ریاضیات مسئله را بسیار دشوار کند (در درجه اول در نتیجه استفاده از قانون ضرب که در ادامه مورد بحث قرار می‌گیرد)، و در صورت عدم اجرای هوشمندانه، موجب کندی محاسبات گرادیان نزولی نهایی شود. پس انتشار با ساده کردن ریاضیات گرادیان نزولی، هر دو مشکل را برطرف می‌کند، ضمن اینکه محاسبه کارآمد آن را نیز تسهیل می‌کند.

سوال ۷: دو ساختار شبکه رو به جلو و بازگشتی را توضیح دهید و موارد استفاده از هر کدام را توضیح دهید.

در شبکه های عصبی مصنوعی پیشخور ، جریان اطلاعات فقط از یک جهت است. یعنی جریان اطلاعات از لایه ورودی به لایه پنهان و در نهایت به خروجی می رسد. هیچ حلقه پسخوری در این شبکه عصبی وجود ندارد. این نوع شبکه های عصبی عمدتاً در یادگیری نظارت شده برای مواردی مانند طبقه بندی ، شناسایی تصویر و غیره مورد استفاده قرار می گیرند. ما از آن ها در مواردی که داده ها ذاتاً دنباله ای نیستند استفاده می کنیم.

شبکه های عصبی مصنوعی پسخور ، دارای حلقه های پسخور هستند. این نوع شبکه های عصبی مثل شبکه های عصبی بازگشتی ، عمدتاً برای نگهداری حافظه مورد استفاده قرار می گیرند. این نوع شبکه ها برای حوزه هایی که داده ها دنباله ای یا وابسته به زمان هستند ، مناسب ترند. از جمله موارد استفاده از آن پردازش زبان طبیعی می باشد.

سوال ۸: محدودیت پرسپترون را بیان کنید.

خروجی شبکه پرسپترون به صورت باینری می باشد و از آن برای سیستم هایی می توان استفاده کرد که با جداساز خطی قابل جداسازی باشند.

سوال ۹: مشکل overfitting و underfitting و عوامل ناشی از آن را شرح داده و راه های مقابله با آنها را به صورت کامل و منحصر در شبکه های عصبی عمیق شرح دهید.

مشکل overfitting به حفظ کردن تابع مدل بر روی داده های ورودی می باشد. این مشکل به عوامل متعددی بستگی دارد از جمله :

- عمق زیاد و پارمترهای زیاد شبکه

- آموزش زیاد شبکه

و راه های رفع آن

- ساده کردن مدل با کاهش لایه ها یا نورون ها

- افزایش تعداد المان های دیتاست

- استفاده از cross validation

underfitting یا bias شدن به سبب سادگی مدل می باشد. از جمله موارد آن تعداد کم لایه ها یا نورون ها می باشد و راه حل آن نیز افزایش تعداد نورون ها و یا لایه هاست.

سوال ۱۰: چهار نوع حوزه اصلی در زمینه پردازش تصویر را نام ببرید و هر کدام را به اختصار توضیح دهید.

۱. تشخیص کاراکتر دست نویس : ANN ها در کنار پردازش تصویر برای تشخیص کاراکتر دست نویس مورد استفاده قرار می گیرند. برای این کار شبکه های عصبی برای شناسایی کاراکتر های دست نویس که می توانند به شکل حروف یا ارقام باشند، آموزش داده می شوند.

۲. طبقه بندی امضا : به منظور تشخیص امضاء ها و دسته بندی آن ها بر اساس افراد ، از شبکه های عصبی مصنوعی و پردازش تصویر برای ساخت این سیستم ها و اعتبارسنجی استفاده می کنیم.

۳. شناسایی شی یا object detection : برای شناسایی یک شی یا چند شی و تعیین کلاس آن ها به کار می رود. از جمله موارد استفاده از آن در راهنمایی رانندگی می باشد.

۴. ردیابی یا Tracking : دنبال کردن یک المان تصویر یا با ناظر انسانی یا با ویژگی معلوم در تصویر یا فیلم

ب) بخش عملی

سوال ۱: دیتاست mnist بوسیله PyTorch

این فایل در سکشن Mnist ANN در فایل HW_2_ANN_Minst_and_Acoustic.ipynb

قرار دارد

پیاده سازی با ANN:

با سرچ عبارت صورت سوال در گوگل متوجه می شویم این یک تمپلیت معروف از کتابخانه پایتورچ که از کتابخانه بسیار معروف در زمینه شبکه های عصبی می باشد. ابتدا ساختار مطرح شده در سیستم را پیاده سازی می کنیم. سپس دیتاست را از گیتهاب اینجانب از [لینک](#) کlon می کنیم و آن را در قالب یک تنسور در می آوریم. مدل را ساخته قسمت بک پروپگیشن را پیاده سازی و solver را Adam در نظر می گیریم و خروجی نهایی را برای کلاس بندی softmax در نظر می گیریم. batch_size را با توجه به محدودیت کلب ۱۶ در نظر می گیریم. شبکه طراحی شده با سعی خطا و تست های مکرر به صور زیر طراحی می کنیم.

```
DeepNeuralNetwork(  
    (linear_block): Sequential(  
      (0): Dropout(p=0.5, inplace=False)  
      (1): Linear(in_features=784, out_features=1024, bias=True)  
      (2): BatchNorm1d(1024, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)  
      (3): ReLU()  
      (4): Dropout(p=0.5, inplace=False)  
      (5): Linear(in_features=1024, out_features=2048, bias=True)  
      (6): BatchNorm1d(2048, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)  
      (7): ReLU()  
      (8): Dropout(p=0.5, inplace=False)  
      (9): Linear(in_features=2048, out_features=1024, bias=True)  
      (10): BatchNorm1d(1024, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)  
      (11): ReLU()  
      (12): Dropout(p=0.5, inplace=False)  
      (13): Linear(in_features=1024, out_features=512, bias=True)  
      (14): BatchNorm1d(512, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)  
      (15): ReLU()  
      (16): Dropout(p=0.5, inplace=False)  
      (17): Linear(in_features=512, out_features=256, bias=True)  
      (18): BatchNorm1d(256, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)  
      (19): ReLU()  
      (20): Dropout(p=0.5, inplace=False)  
      (21): Linear(in_features=256, out_features=64, bias=True)  
      (22): BatchNorm1d(64, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)  
      (23): ReLU()  
      (24): Dropout(p=0.2, inplace=False)  
      (25): Linear(in_features=64, out_features=10, bias=True)  
    )  
)
```

این شبکه از ۲۵ لایه تشکیل شده است. ورودی آن 28×28 پیکسل یعنی ۷۸۴ ویژگی می باشد و خروجی آن ۱۰ لایه کلاس بندی می باشد. در حل این مسئله learning_rate را برابر ۰,۰۱ قرار می دهیم. در گوگل کلب runtime را نیز روی GPU برای سرعت بیشتر قرار می دهیم. خروجی ANN برای این شبکه به صورت زیر می باشد.

	precision	recall	f1-score	support
0	0.94	0.99	0.96	980
1	0.97	0.98	0.98	1135
2	0.95	0.92	0.93	1032
3	0.92	0.93	0.93	1010
4	0.95	0.86	0.90	982
5	0.97	0.85	0.91	892
6	0.97	0.94	0.95	958
7	0.95	0.91	0.93	1028
8	0.90	0.92	0.91	974
9	0.80	0.95	0.87	1009
accuracy			0.93	10000
macro avg	0.93	0.93	0.93	10000
weighted avg	0.93	0.93	0.93	10000

همچنین ماتریس درهمریختگی آن نیز به صورت زیر می باشد.

```
[ 966, 0, 1, 1, 0, 2, 4, 2, 4, 0]
[ 0, 1115, 4, 1, 1, 0, 4, 0, 10, 0]
[ 16, 3, 950, 2, 16, 0, 6, 24, 13, 2]
[ 1, 3, 20, 939, 0, 3, 1, 12, 17, 14]
[ 2, 0, 3, 0, 841, 0, 7, 0, 5, 124]
[ 11, 4, 0, 54, 4, 762, 9, 3, 32, 13]
[ 18, 5, 1, 1, 11, 7, 902, 0, 13, 0]
[ 1, 9, 14, 2, 2, 0, 0, 940, 0, 60]
[ 9, 4, 10, 9, 4, 9, 1, 4, 898, 26]
[ 8, 7, 1, 10, 9, 0, 0, 3, 11, 960]
```

پیاده سازی با CNN :

این فایل در سکشن CNN Mnist در فایل HW_2_ANN_Minst_and_Acoustic.ipynb

قرار دارد

اگر در شبکه بالا ورودی کانولوشنی و فولی کانکتد را به صورت زیر طراحی کنیم.

```

DeepNeuaraNetwork(
  (conv_block): Sequential(
    (0): Conv2d(1, 32, kernel_size=(3, 3), stride=(1, 1), padding=(1, 1))
    (1): BatchNorm2d(32, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)
    (2): ReLU(inplace=True)
    (3): Conv2d(32, 64, kernel_size=(3, 3), stride=(1, 1), padding=(1, 1))
    (4): BatchNorm2d(64, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)
    (5): ReLU(inplace=True)
    (6): MaxPool2d(kernel_size=2, stride=2, padding=0, dilation=1, ceil_mode=False)
    (7): Conv2d(64, 128, kernel_size=(3, 3), stride=(1, 1), padding=(1, 1))
    (8): BatchNorm2d(128, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)
    (9): ReLU(inplace=True)
    (10): MaxPool2d(kernel_size=2, stride=2, padding=0, dilation=1, ceil_mode=False)
  )
  (linear_block): Sequential(
    (0): Dropout(p=0.5, inplace=False)
    (1): Linear(in_features=6272, out_features=128, bias=True)
    (2): BatchNorm1d(128, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)
    (3): ReLU(inplace=True)
    (4): Dropout(p=0.5, inplace=False)
    (5): Linear(in_features=128, out_features=64, bias=True)
    (6): BatchNorm1d(64, eps=1e-05, momentum=0.1, affine=True, track_running_stats=True)
    (7): ReLU(inplace=True)
    (8): Dropout(p=0.5, inplace=False)
    (9): Linear(in_features=64, out_features=10, bias=True)
  )
)

```

علاوه بر با کاهش لایه به ۱۹ لایه و کاهش پارامترهای سیستم دقت خروجی تقریباً ۹۹ می باشد. که در

زیر می بینید.

0	0.99	1.00	1.00	980
1	1.00	0.99	1.00	1135
2	0.98	1.00	0.99	1032
3	0.99	0.99	0.99	1010
4	1.00	0.98	0.99	982
5	1.00	0.99	0.99	892
6	0.99	0.99	0.99	958
7	0.99	0.98	0.99	1028
8	0.98	0.99	0.99	974
9	0.99	0.98	0.99	1009
accuracy			0.99	10000
macro avg	0.99	0.99	0.99	10000
weighted avg	0.99	0.99	0.99	10000

مارتیس درهمریختگی آن به صورت زیر می باشد.

```
[ 977, 0, 0, 0, 0, 0, 1, 1, 1, 0].
[ 0, 1129, 3, 2, 0, 0, 0, 1, 0, 0].
[ 0, 0, 1029, 0, 0, 0, 0, 1, 2, 0].
[ 0, 0, 0, 1004, 0, 1, 0, 2, 3, 0].
[ 0, 0, 2, 0, 966, 0, 5, 0, 4, 5].
[ 0, 0, 0, 6, 0, 880, 2, 0, 1, 3].
[ 4, 3, 0, 0, 1, 1, 948, 0, 1, 0].
[ 0, 2, 17, 1, 1, 0, 0, 1005, 0, 2].
[ 1, 0, 2, 2, 0, 0, 0, 0, 968, 1].
[ 1, 0, 1, 0, 2, 2, 0, 2, 10, 991].
```

مقایسه با درخت تصمیم:

در مقایسه با شبکه درخت تصمیم ، CNN با دقت ۹۹ درصدی بر روی داده تست به سبب در نظر گرفتن ورودی ماتریسی عملکرد بهتری دارد. شبکه ANN فولی کانکتد نیز اگر درست طراحی شود دقت ۹۳ درصدی دارد که از عملکرد درخت تصمیم با دقت ۸۹ درصد بهتر است ولی سرعت آن کمتر می باشد.

چالش ها:

در مجموع در حل این مسئله چالش های زیر مطرح بودند.

- مشکل ارور های تایپ داده در ورودی و پردازش خروجی در کتابخانه Pytorch واقعا چالش بزرگی بود.
- مشکل تبدیل داده ماتریسی به تنسور و درک تنسور و تئوری آن چالش بود.
- مشکل بسته شدن Runtime GPU در گوگل کلب

سوال ۲: استفاده از شبکه کانولوشنی عمیق توسط MobileNetV2 و تغییر Head برای کلاس بندی

این فایل در **HW2_MobileNetV2_CHANGED_HEAD.ipynb** قرار دارد.

در ابتدا به دانلود دیتاست CIFAR100 از دیتاست های نمونه Keras می کنیم. و آن را به به بازه ۰ تا ۱ نرمالایز می کنیم.

حال باید بهترین شبکه را انتخاب نماییم. با توجه به ویژگی کم ولی تعداد کلاس بالا در CIFAR است برای دقت بالا به یک شبکه با لایه کم و پارامتر کم نیاز داریم بنابراین بهترین شبکه را MobileNetV2 انتخاب می کنیم. البته شبکه های inceptionV3 ، MobileNet ، Resnet50V2 تست شدند که عملکرد MobileNetV2 عملکرد بهتری داشت. البته بهترین عملکرد را Resnet18 داشت ولی در پکیج پیشنهادی تمرین نبود.

پس از تولید دو دسته داده ترین و تست اقدام به طراحی اپتیمایز می کنیم و آن را از نوع آدام انتخاب می کنیم.

حال به شبکه دولایه فولی کانکتد اضافه می کنیم تا feature انتهایی ما را ابتدا از ۱۲۸۰ به ۵۱۲ و سپس به ۲۵۶ برسانند. این کار در قسمت انتهایی برای تغییر Head سرعت شبکه را بسیار بالا می برد.

همچنین Trainable بودن شبکه MobileNetV2 را غیرفعال می کنیم تا آن ها را که روی شبکه PreTrain آن با دیتاست imagenet می باشد آپدیت نشود. البته ۵ لایه ی انتهایی آن را Trainable می کنیم تا بتوان لایه های انتهایی را برای کلاس بندی بهبود دهیم.

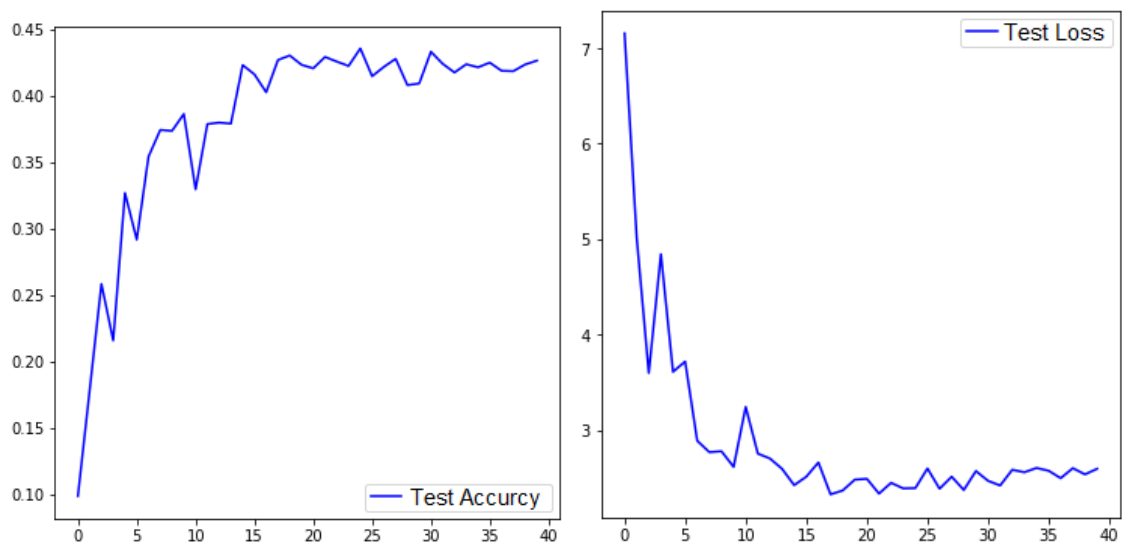
حال با یک لایه ی فولی کانکتد با ۱۰۰ نرون کلاس بندی می کنیم تا فرآیند ترین و آموزش را شروع کنیم.

آموزش MobileNetV2 با دو لایه اضافی fullyConnected به همراه یک لایه Predection :

این مدل را با ۶۵ اپوک آموزش می دهیم. دقت خروجی آن به صورت زیر می باشد.

```
- loss: 0.7865
- sparse_categorical_accuracy: 0.7712
- val_loss: 3.3020
- val_sparse_categorical_accuracy: 0.4275
```

با توجه به اینکه بیشتر از یک مقدار استفاده از خدمات گوگل شما را مشمول تحریم می کند بیشتر از ۶۵ اپوک گوگل اکانت شخصی را برای GPU محدود کرد و این مدل را ذخیره می کنیم. خروجی برای ۴۰ اپوک بروی داده ترین به صورت زیر می باشد.

شبکه MobileNetV2 با دو لایه اضافی با Head شبکه SVM :

برای اینکار از شبکه آموزش دیده در تست قبل لایه Prediction را بر می داریم. مدل به صورت زیر می باشد.

Model: "model"

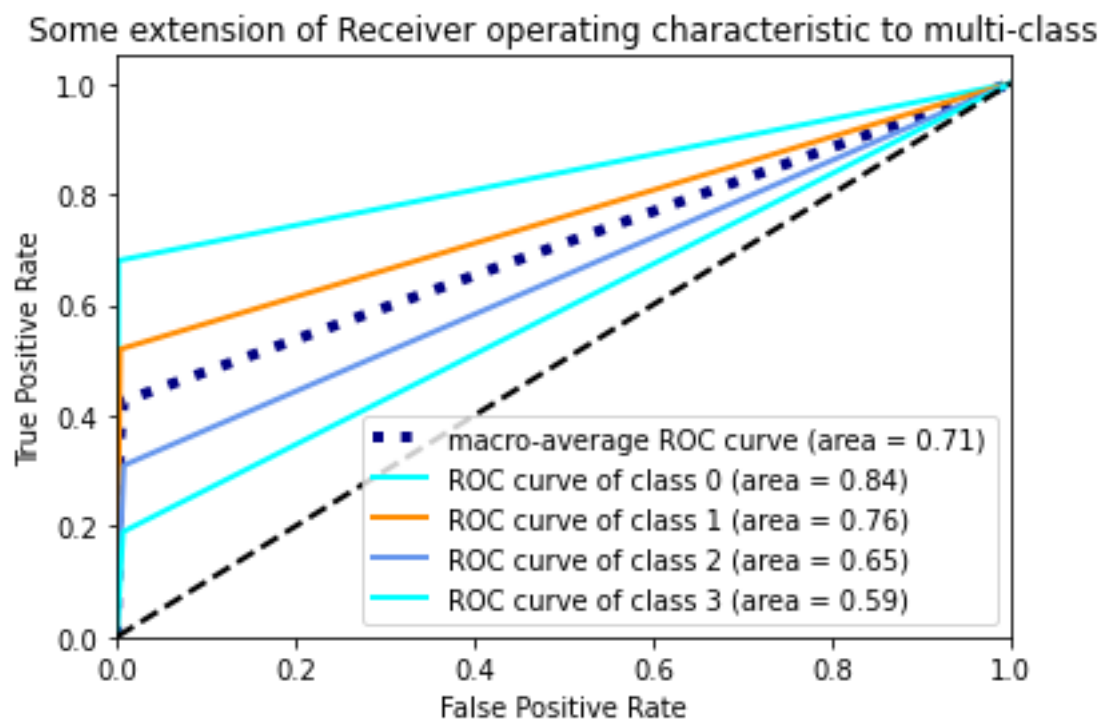
Layer (type)	Output Shape	Param #
mobilenetv2_1.00_224_input (InputLayer)	[(None, 32, 32, 3)]	0
mobilenetv2_1.00_224 (Functional)	(None, 1, 1, 1280)	2257984
global_max_pooling2d_1 (GlobalMaxPooling2D)	(None, 1280)	0
dense_1 (Dense)	(None, 512)	655872
dense_2 (Dense)	(None, 256)	131328

=====
Total params: 3,045,184
Trainable params: 2,648,640
Non-trainable params: 396,544

داده های ورودی را به شبکه می دهیم و خروجی آن را تبدیل به آرایه numpy کرده و به SVM می دهیم و کلاس بندی می کنیم. دقت خروجی به صورت زیر می باشد.

دقت برابر می شود با :

accuracy_score = 0.4279

شبکه MobileNetV2 با دو لایه اضافی با Head شبکه درخت تصمیم :

برای اینکار از شبکه آموزش دیده در تست قبل لایه Prediction را بر می داریم. مدل به صورت زیر می باشد.

Model: "model"

Layer (type)	Output Shape	Param #
mobilenetv2_1.00_224_input (InputLayer)	[(None, 32, 32, 3)]	0
mobilenetv2_1.00_224 (Functional)	(None, 1, 1, 1280)	2257984
global_max_pooling2d_1 (GlobalMaxPooling2D)	(None, 1280)	0
dense_1 (Dense)	(None, 512)	655872
dense_2 (Dense)	(None, 256)	131328
Total params: 3,045,184		

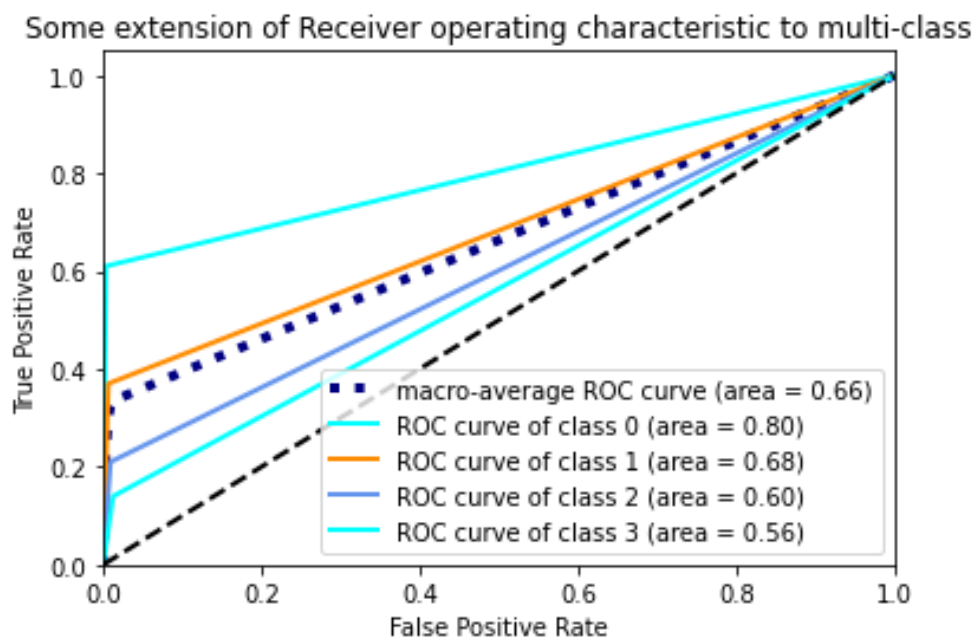
Trainable params: 2,648,640

Non-trainable params: 396,544

داده های ورودی را به شبکه می دهیم و خروجی آن را تبدیل به آرایه numpy کرده و به درخت تصمیم می دهیم و کلاس بندی می کنیم. دقت خروجی به صورت زیر می باشد.

دقت برابر می شود با :

accuracy_score = 0.3174

شبکه MobileNetV2 با دو لایه اضافی با Head شبکه MLP :

برای اینکار از شبکه آموزش دیده در تست قبل لایه Prediction را بر می داریم. مدل به صورت زیر می باشد.

Model: "model"

Layer (type)	Output Shape	Param #
mobilenetv2_1.00_224_input (InputLayer)	[(None, 32, 32, 3)]	0
mobilenetv2_1.00_224 (Functional)	(None, 1, 1, 1280)	2257984
global_max_pooling2d_1 (GlobalMaxPooling2D)	(None, 1280)	0

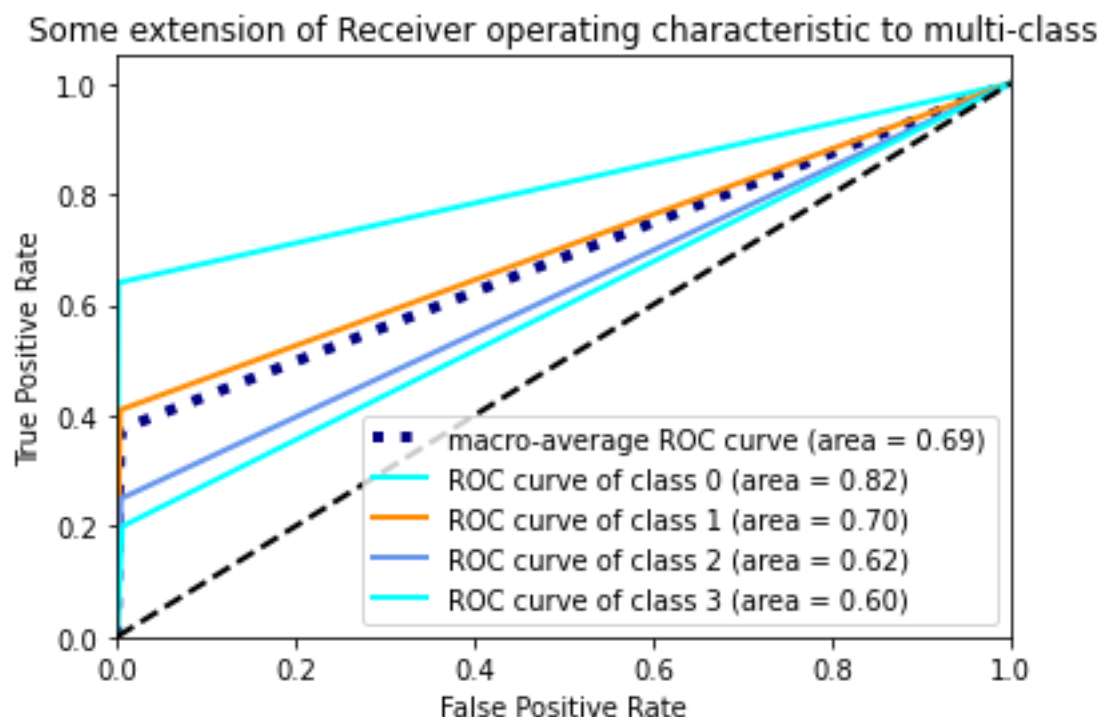
dense_1 (Dense)	(None, 512)	655872
dense_2 (Dense)	(None, 256)	131328

```
=====
Total params: 3,045,184
Trainable params: 2,648,640
Non-trainable params: 396,544
```

داده های ورودی را به شبکه می دهیم و خروجی آن را تبدیل به آرایه numpy کرده و به MLP با ۱۵ لایه ی مخفی و ۱۲۸ نورونه می دهیم و کلاس بندی می کنیم. دقت خروجی به صورت زیر می باشد.

دقت برابر می شود با :

```
accuracy_score = 0.4047
```


شبکه MobileNetV2 با دو لایه اضافی با Head شبکه Perceptron:

برای اینکار از شبکه آموزش دیده در تست قبل لایه Prediction را بر می داریم. مدل به صورت زیر می باشد.

```
Model: "model"
```

Layer (type)	Output Shape	Param #
mobilenetv2_1.00_224_input (InputLayer)	[(None, 32, 32, 3)]	0
mobilenetv2_1.00_224 (Functional)	(None, 1, 1, 1280)	2257984
global_max_pooling2d_1 (GlobalMaxPooling2D)	(None, 1280)	0
dense_1 (Dense)	(None, 512)	655872
dense_2 (Dense)	(None, 256)	131328

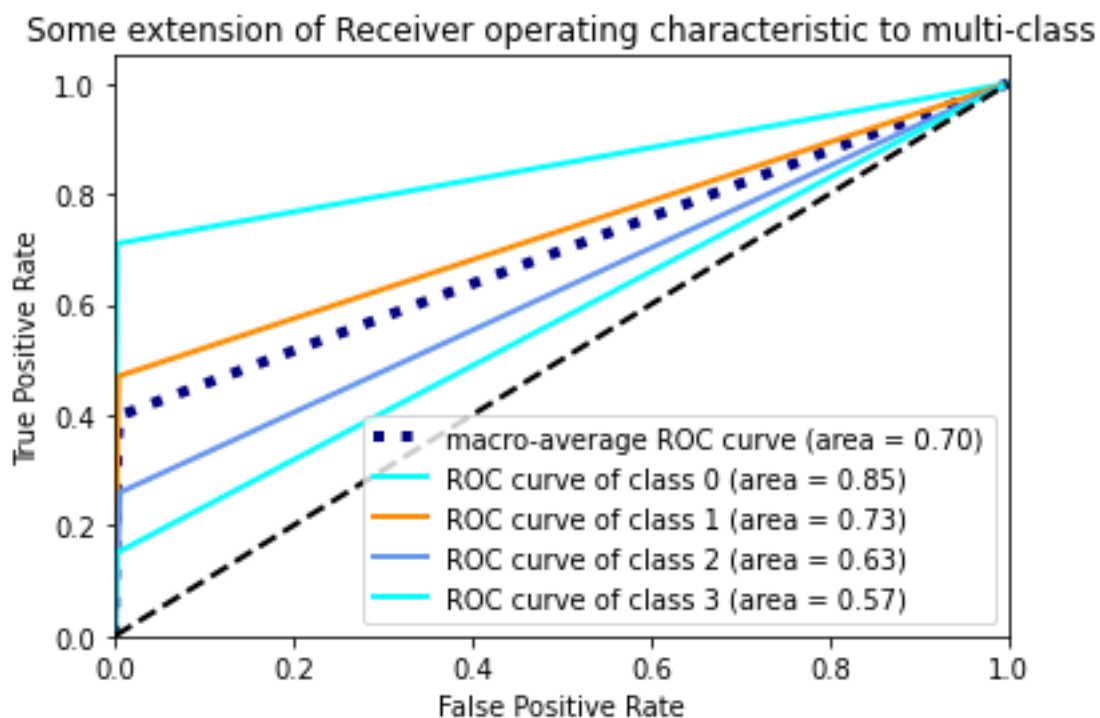

Total params: 3,045,184
 Trainable params: 2,648,640
 Non-trainable params: 396,544

داده های ورودی را به شبکه می دهیم و خروجی آن را تبدیل به آرایه numpy کرده و به Perceptron با نقطه خروج ۰. کلاس بندی می کنیم. دقت خروجی به صورت زیر می باشد.

دقت برابر می شود با :

accuracy_score = 0.4122

در مجموع در حل این مسئله چالش های زیر مطرح بودند.

- مشکل محروم و بسته شدن Runtime GPU در گوگل کلب برای Train قابل قبول شبکه MobileNetV2
- عدم آشنایی با اصطلاحات مانند Head شبکه و نوع و تایپ داده برای کلاس بندی
- عدم آشنایی ابتدایی با حذف لایه و fineTune کردن در ابتدای کار